

ismertette, amelyre alább még rátérünk; nagyobb vállalatok mérlegei kapcsán teherbíróképességüket bizonyította és hivatkozott arra, hogy az igazgatói tantiémek mérséklése a nyugdíjvalorizálást lehetővé tenné. A vita további folyamáról legközelebb számolunk be.

Időközben a Keresztény Pénzügyi Tisztviselők Országos Szövetsége és a nyugdíjas magántisztviselők nevében egy figyelemreméltó emlékirat jelent meg, amely erős közgazdasági érzékkel tesz részletes javaslatot a kérdés kielégítő rendezésére. A javaslat alap gondolata az, hogy a vállalatok a 100 százalékos nyugdíjvalorizációhoz szükséges tőkét kötelesek legyenek 50 éven belül előteremteni és pedig úgy, hogy az első 5 évben a hozzájárulás nem kötelező, a hátralevő 45 év alatt progresszív alapon történő törlesztés tervezetét pedig a pénzügyminiszter jóváhagyása mellett kell felállítani. Mindaddig, míg a fedezeti tőke el nem érte a szükséglet 30 százalékát, a remunerationok és tantiémek címén egyenként nagyobb összegek ki nem fizethetők, mint a megfelelő állásban és rangban 1924-ben. A valorizálás alapjául a nyugdíjba vonulás idején élvezett atolsó törzsfizetés és lakbér szolgáljon. A magánvállalatok teherbíró képességük szerint kategóriákba sorozandók és a valorizálás mérve 50—75 százalék arányában állapítandó meg azzal, hogy azt 5—3 évig terjedő időn belül fokozatosan 100 százalékig kell felelni. A teherbíró képesség megállapítása végett mind a vállalatok, mind a nyugdíjasok könyvvizsgálatot kérhetnek, amelyben az érdekeltek is résztvehessenek. Végül postulálják, hogy a kis összegű nyugdíjak (havi 3—4 és fél millió korona) mind 100 százalékkal valorizáltassanak.

Annélkül, hogy a kérdés érdemébe azonnal mélyebben behatólnánk, csupán egy gondolatunkat óhajtjuk e helyütt megrögzíteni, amely mintegy konkrét kifejeződése az elhangzott eszmecsereinek. Az ugrópont tényleg a munkaadó teherbíró képességének foka, amely vállalatonként különböző lévén, a ténykérdés körébe tartozik.

Ennek szabatos és megbízható megállapítása tehát a megoldás kulcsa. Azt hisszük, az összes érdekeltet kielégíthetné oly törvényes rendelkezés, amely a Pénzügyi Központot bizza meg a szükséges vizsgálatot olyformán, hogy abban a felek a maguk indítványait megtehessek, a vállalatok titoktartási érdeke pedig megóvassék azzal, hogy a P. K. a maga vizsgálatának csak lényeges eredményeit közli a felekkel és egyebekben titoktartásra köteles még az adóügyi hatósággal szemben is, viszont a P. K. előtt titok ne legyen és az jogosítva legyen az u. n. intern mérlegekbe és azok előzményeibe is betekinteni. *M.*

Hitelválság, adósvédelem — és a központi járásbiróság ügykezelése. Napról-napra olvassuk, hogy hiteléletünk válságának legfőbb oka az, hogy a tőke a közelmúlt emlékein okulva nem mer, vagy nem akar elhelyezkedést keresni. A hitelező fél az adóstól. A tőke Guliverje úgy érzi, hogy ha visszamerészkedik Liliputba, a jog ingoványain megint csak eltéved, paragrafusok ezreivel kötik megint kezét-lábát guzsba, úgy, hogy örül, ha mindenét elhagyva, elevenen menekülhet.

Az elmúlt 10 év a méltányosság lobogója alatt valóban a legridegebb kegyetlenséggel bánt a hitelezővel és nagyban hozzájárult a meglévő tőkék kipusztításához. Kezdődött a túlzott adósvédelem a gazdasági lehetetlenülés elvének egész-ségtelen hipertrófiájával, folytatódott a valutaperekben kialakult gyakorlattal (Kt. 326. §-hoz fűződő interpretáció stb.) és meg-
enyhülve, de fogalmilag érintetlenül él ma is abban az ideo-
lógiában, amely az általános valorizáció felé haladást újabb
és újabb akadályokkal nehezíti.

E helyen azonban nem ezt a joggyakorlatunkban jelent-
kező tendenciát kívánjuk bírálni, hanem arra az önkéntelen
adósvédelemre mutatunk rá, amelyet bíróságaink ügyvitelé-
nek fogyatékosága teremtett és táplál és amely azon a téren
is, ahol már anyagi akadályokba nem ütközik, teszi bizony-
talanná és lehetetlenné a hitelező helyzetét. Irott malaszt a
jó törvény, a helyes joggyakorlat, amíg bíróságaink ügyviteli
rendje megcsorbitja az osztó igazság kardját és elméletté
szublimálja azt a jogot, amelynek eleven és izmos élettől
kellene duzzadnia.

A bírósági adminisztráció fogyatékoságai, klinikai nagy-
tásban jelentkeznek, ha a központi járásbiróság ügyvitelén
tallózunk.

Első tárgyalási határnaphoz felperes a kereset benyújtása
után hat hétre jut. Ha alperes nem védekezik, a mulasztási
ítélet további 30 nap után (a vétiv legalább 15 napig „uszik“)
végrehajthatóvá válik; a végrehajtási végzés kiadmányozása
legalább 15 nap. Így ha sikerül 8 napon belül a végrehajtó-
tól terminust kapni, felállítottuk az elérhető gyorsaság rekord-
ját: 100 nap elteltével vitássá nem tett követelésünket alpe-
res ellen már végre is hajthatjuk. De hol maradnak azok az
esetek, — a többség — mikor a vétiv nem érkezik be, vagy
elvész. alperes ügyvédvállásra utasítatik, érdemben, vagy
látszólag érdemben védekezik és 3—4 hónapos terminusokkal
huzza tovább az ügyet?! Hosszu idő után végre az árverés-
hez is eljutunk talán. Ez a kritikus időpont. Nem mintha a
hitelező kielégítését jelezné, hanem mert ha eddig lényeges
engedményekkel egyezség útján a hitelező nem jutott köve-
teléséhez, akkor most már feladhat minden reményt. Mert a
gyakorlat által türt és az ügyvitel által egyenesen provokált
jogorvoslati rendszer mellett a végrehajtást szenvedő az indo-
kolatlan felfolyamodások légijával minden árverést megaka-
dályozhat, úgy hogy a szórványosan tényleg megtartott árve-
rések inkább tekinthetők már önkéntes, mint végrehajtási
árverésnek.

Ahogy így végigkisértünk egy keresetet születésétől dics-
telen kimulásáig, úgy figyelhetjük a hitelező kálváriáját a

központi járásbiróság többi utvesztőiben. A váltófizetési meghagyást — a legsürgősebb eljárás karrikaturájaként — két hét előtt nem kapjuk kézhez, telekkönyvi beadványok elintézése és kiadmányozása hetekig tart, iratok szerelése — ha ugyan közben az előakták nem vesztek el — beláthatatlan időkig huzódik, a végrehajtók előtt terminusért sorban állunk.

Tudjuk, hogy a segédszemélyzet csökkentése óriási munkát ró a megmaradtakra, hogy az ügyforgalom legnagyobb része, itt bonyolódik le: mégis, sőt éppen ezért nem haladhatunk el szótlánul legforgalmasabb bíróságunk csődje mellett. Annál inkább, mert az ügykezelés megjavítása nem lehetetlen. Mindenekelőtt intézményesíteni kell azt a mindinkább népszerűvé váló gyakorlatot, hogy az ügyvédi képvisellel folyó perekben a kézbesítést posta útján az ügyvéd látja el. A bírósági irattár ezzel megszabadulna a vétivek kezelésétől, csökkennének a téves vétivlerakás okozta zavarok. Felhivandók volnának a kartársak, hogy a keresetlevélhez minta szerint kitöltött karthotéklapot és vétivet csatoljanak; mellékeljenek a sablónos elintézésre alkalmas beadványokhoz (fizetési meghagyás iránti kérelem, váltó, utalvány alapján kibocsájtandó fizetési meghagyás iránti keresetlevelek, biztosítási vagy kielégítési végrehajtási kérvények stb.) fogalmazvány és kiadmány tervezetét és a felperesi ügyvéd címével ellátott vétivet. A többletmunka által okozott költségek a díjmegállapításnál természetesen figyelembe veendőek. Adassék mód arra, hogy meghatározott időpontban az igazolt ügyvéd a kiadmányokat a bírósági irodában közvetlenül vegye át. A végrehajtók számát — esetleg ideiglenes megbizással ellátott ügyvédek kinevezésével — szaporítsuk. Az árverések elleni felszólamlások soronkívül oly időben bírálандók el, hogy elutasítás esetén a kitűzött árverés megtartható legyen. Ezek azok a látszólag súlytalan, megvalósításuk esetén azonban messze kiható reformok, amelyek az ügyvédség azon köreiben merültek fel, amelyek defetista belenyugvás helyett, úgy vélik, hogy egy kis hozzáértéssel és jóindulattal az adminisztráció zökkenései kiküszöbölhetők volnának.

A kérdés megoldása sürget. Hiába fárad a kormány, törvényhozás és ennek sugallatán joggyakorlatunk a hitelélet újjáteremtésén, hiába lebeg a magashban a magánjog tiszta szelleme, ha itt lent a földön lépten-nyomon megbotlunk az ut göröngyeiben. A forgalom biztonságába vetett hit újjáéledésének, a hitelélet eleven erővel való felépülésének előfeltétele, ezeknek az akadályoknak erős kézzel való elhárítása.